

II. Rendkívüli szám.

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi romai kath. irodalmi társulat heti közlönye.

Megjelenik minden szombaton. — A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjajukért kapják. — Nemtagok részére előfizetési díj: egészévre 4 ft félévre 2 ft, negyedévre 1 ft.

Ugy e Lap szellemi részét illető cikkek, mint az előfizetési pénzek a „Közművelődés” szerkesztőségének Gyulafehérvárra a várba küldendők.

A STATUSGYÜLÉS.

— *Szeptember 21-én d. előtt tartott gyűlés folytatása.* —

Tárgyalás alá vétetik az igazgatótanács évi jelentésének első pontja, mely teljes szövegében így hangzik:

I. Az igazgatótanács tagjai és ügyvitele.

A múlt évi Statu-gyűlés által sept. hó 23-án tartott ülésben eszközölt választás alkalmával az egyházi rendből Veszely Károly cz. prépost és borbándi plebános, a világi rendből Dorgó Albert kolozsvári kir. közjegyző, mint új tagok beavasztatván, az ily módon kiegészített igazgatótanács következőleg alakult meg: Egyházi elnök Lönnart Ferencz erdélyi püspök s államtanácsos ur ő nmlga. Világi elnök br. Jósika Lajos államtanácsos ur ő nmlga. Aielnök Páll Sándor. Tanácsosok: a) az egyházi renoból: Barts Ferencz, Balint Károly, Dr. Eltes Károly, Gergely Ignác, Kardos Ignác, Kolosi Antal. Kovács Ferencz, Veszely Károly. — b) a világi rendből: gr. Eszterhazi Janos, Groisz Gusztáv, Finály Henrik, Páll Sándor, Mikó Balint, Gaál Lajos, br. Szentkereszty György, br. Jósika Samu, Potsa József, Tamásy Sándor, Bélydy Gergely, Czüllich István, Cseh Lajos, Benel János, K. Bisini Domokos, Dorgó Albert. Előadó Biró Béla, tisz. előadó dr. Farkas Lajos, titkar Fűker Elek, tisz. titkar dr. Szamosy János.

A megelőző évekhez képest igen fontos változások mutatnak be az igazgatótanács előbb jelzett személyzetében Ugyanis:

1) Páll Sándor alelnök ur t. év decz. hó 16-án kelt átiratában arról értesítette igazgatótanácsunkat, hogy az alelnökségről való lemondását erdélyi püspök ur ő nmlgának, mint az igazgatótanács elnökének bejelentette; erdélyi püspök ur ő nmlga pedig ezen lemondásra vonatkozó átiratában jelezven, hogy miután az alelnök ur lemondása indokául azon körülményt hozza fel, hogy a közelebbi időkben felmerült viszonyok s az azokból folyó nézeteknél fogva alelnöki állása a tankerületi kir. főigazgatói hivatallal incompatibilis lett, azt véleményezi, hogy

ezen lemondás az átiratban felsorolt indokok alapján el nem fogadható, mert fájdalommal nélkülözne igazgatótanácsunk azon buzgó férfiú közreműködését, ki autonomikus állásunkban az erdélyi kath. ügynek oly kitarató szolgálót tett, ügyeinket behatóan ismeri és szíves közreműködésével szeretetünket és hálánkat kiérdemelte. Püspök ur ő nmlgának ezen nézetéhez hozzájárulván, egyhangulag azon határozatot hoztuk, hogy az alelnök ur lemondását el nem fogadhatjuk, mert a) a lemondás elfogadására nem tartjuk magunkat feljogosítva, ennek elfogadására csupán az erdélyi kath. Statusgyűlés levén feljogosítva, mint a mely a diszes megbízást és fontos hivatalt adta, — b) mert ha állana is azon föltevés, hogy a közelebbi időkben fölmerült viszonyoknál fogva az alelnöki állás a tankerületi kir. főigazgatói hivatallal incompatibilis lett, az ügy ezen oldalát illetőleg oly módú intézkedés érvényesülhet, hogy midőn üléseinben kath. középiskolai kérdések vannak szőnyegen, és a nmlg. elnök urak is távol vannak, a jelen levő legidősebb tanácsos veszi át az elnökséget, s ezek letárgyalása után az alelnök ur ismét tovább vezetheti a többi ügyek tárgyalását és így úgy a gyűlések meneténél, mint ülésen kívüli ügyek intézésénél az alelnök ur a nélkül, hogy a főigazgatói teendőivel ellentétes viszonyok közé jutna, módot fog találni arra, hogy üdvös tevékenységét és befolyását ép oly szerencsés eredménnyel érvényesítse ezután is, mint a mily mérvben nemes buzgalmu törekvésével eddig mindnyájunk nagyrabecsülését s szeretetét méltán kiérdemelte.

Sajnálattal constatáljuk, hogy daczára ezen indokainknak, melyeket az alelnök ural átiratilag közöltünk, az alelnök ur ismételen kijelentette, hogy lemondása visszavételére vagy megváltoztatására semmiféle indokot nem talál; mindazonáltal, ha az alelnöki széket nem is fogja elfoglalni, az erd. r. kath. katolikuskok jól felfogott érdekeit s önkormányzatunk helyes irányban való fejlesztését mint eddig, úgy ezután is, lelke egész erejével, szive minden ereje kifejtésével, férfisan és buzgón fogja védeni, ápolni és előmozdítani, miért is az igazgatótanács

ülésein is mindaddig, míg tanácsosi mandatumát tart, megjelenni kötelességének ismeri.

Az ügy ezen állásában örömmel fogadtuk az elnök ur ezen lelkes nyilatkozatát, de f. é. jan. 20-án tartott gyűlésünk határozatából kijelentettük, hogy előbbi határozatunkat fönntartva, a lemondást most sem fogadjuk el, mert erre illetékesek nem vagyunk; de a legközelebbi Statusgyűlésnek, mint a lemondás elfogadására egyedül illetékesnek, be fogjuk jelenteni, addig pedig követjük az ügyrend azon szabályát, hogy midőn a nemi elnök urak sincsenek jelen a gyűlésen, a legidősebb tanácsos elnököl és az ülésen kívül elintézendő darabokat is ő írja alá. Ezen határozatunk folytán az ügymenet fennakadást nem szenvedett s az ülés legnagyobb részében Cseh Lajos ur, mint legidősebb igazgatótanácsos teljesítette az elnöki tisztelet és írta alá az ügydarabokat illető kiadványokat is.

Most már a mélyen tisztelt Statusgyűlés bölcs elhatározása elé terjesztjük az ügyet; méltóztassék a lemondás tekintetében határozni s a lemondás elfogadása esetén Páll Sándor ur érdemének elismerését jegyzőkönyvileg kifejezni, azután pedig az alelnökségre az igazgatótanács tagjai közül egy alkalmas egyént megválasztani. Tisztelettel még csak annyit jegyzünk meg, hogy a választásnak az 1874. évi Statusgyűlés (jky. 16. pontja) határozata szerint általános szótöbbséggel kell történni.

2. A másik igen fontos változást a gyászos halál okozta, elragadván kebelünkbeli Filker Elekét, igazgatótanácsunk iradhatatlan és lankadatlan buzgalmu titkárát

Mi a veszteség feletti részvét-érzetünknek kifejezést adunk s a kitűnő munkás emelkedt jegyzőkönyvileg is f. év május 5-én tartott rendkívüli gyűlésünkben megörökítettük; de egyszersmind kimondottuk, hogy addig, — míg a Statusgyűlés összeül s új titkárt választhat, — dr. Szamosi János tiszteletbeli titkár bizatik meg a titkári teendőik végzésével a szabályszerű titkári fizetés élvezete mellett, s ennek folytán f. év május 1-től kezdve nevezett tiszteletbeli titkár ur végezte mostanig eme teendőket és írta alá a hivatalos kiadványokat.

A titkári állás különösen az utóbbi időkben fölszaporodott kötelességek és teendők folytán, de különösen is tekintettel arra, hogy a titkár szervezeti szabályaink értelmében az igazgatótanács szavazó tagja, igen fontos levén, kötelességünkbeli kifolyó feladatnak tartottuk, anélkül, hogy a mélyen tisztelt Statusgyűlés jogának praecidálni vagy szabad elhatározását bármily csekély mérvben is befolyásolni lett volna szándékunk, — a választás könnyítését minden esetre elősegítő tájékoztatás végett, a titkári állásra pályázatot hirdetni.

Ezen pályázati hirdetmény közetkeztében idő szerint a következő 17 pályázó adta be kérvényét: 1. Dr. Lehman Róbert, kolozsvári kereskedelmi iskolai tanár, egyszersmind okleveles ügyvéd. — 2. Finta János, beczkyi polgármester. — 3. Avéd Jákó, gyulafehérvári 1. k. rendes tanár. — 4. Lichtenegger Viktor, okleveles tanárjelölt Kolozsvárt, ki azonban kérvényét visszavette. — 5. Simonffy Alajos, nagyenyedi kir. közjegyző jelölt. — 6. Kabos Bálint, okleveles tanárjelölt Kolozsvárt. — 7. Szentkirályi Kálmán, ügyvédjelölt Kolozsvárt. — 8. Hankó Veress Károly, végzett egyetemi joghallgató. — 9. Bakó Károly, szőlők-dobokamegyei kékesi járási körjegyző. — 10. Frits Árpád, kolozs megyei irnok Kolozsvárt. — 11. Nuritsán Vidor, okleveles tanárjelölt Kolozsvárt. — 12. Dobai József, csikmegeyi mérnöki irodai hivatalnok. — 13. Eck Pál, ügyvédi fogalmazó és irodavezető Kolozsvárt. — 14. Petrán József, ügyvédi fogalmazó és hírlapíró. — 15. Abrám Antal, kolozsvári alkaptány és hites ügyvéd. — 16. Nagy Miklós, volt hir-

lapszerkesztő Kövesden. — 17. László Dávid okl. tanárjelölt Osdolán.

A pályázók összes kérvényeit és fölszereléseit köztöltük erdélyi püspök ur ő nmlgával s együttes megállapodás szerint tekintettel az elintézés könnyebbitésére, egy bizottságot küldöttünk ki a választásnál szem előtt tartandó föltételek és eljárási módozat iránti véleményadás céljából.

A bizottság jelentése szerint

a) az 1873 ban az igazgatótanács számára kiadott utasítás 4. § értelmében a titkárt a közgyűlés választja, de nem köteles saját kebeléből választani; azonban az 1874. évi Statusgyűlés jegyzőkönyvének 16-ik pontjában elhatározottat, hogy valamint az előadó és világi elnök (alelnök), úgy a titkár is általános szótöbbséggel, még pedig élethosszigan választatik meg;

b) ugyanazon jegyzőkönyv 11-ik pontjában az előadó állomásról kimondottat, hogy az más fizetéses hivattalal egybeférhetetlen. Minthogy a titkár állomása is oly fontos teendőik vannak egybekötve, mint az előadóval, s ezek egy szorgalmas munkacérrt teljes igénybe vesznek; azért javasoljuk, hogy a Statusgyűlés a titkári hivattal is más fizetéses hivattalal egybeférhetlennek nyilvánítani méltóztassék;

c) minthogy a titkári hivatal szakértő és eredményes viselésére az elméleti ismereteken kívül gyakorlattal szerzett tapasztalat is szükséges, ez pedig hosszabb idei szolgálattal szerezhető meg, de hosszabb szolgálatra csak időnkénti fizetés javítás által lehet egy alkalmas egyént megtartani; azért javasoljuk, hogy a Statusgyűlés a titkárnak öt—öt évi 100 frt fizetés javítását méltóztassék kilitásba helyezni, míg az évi 1400 frtra emelkedik. Ugyanazon quinquennium megadását javasoljuk az előadónak is az előbbi okokból aránylagos mennyiségben, vagyis öt—öt évi 200 frtban, — míg javadalmazása 2800 frtra megy föl;

d) az előadó, titkár, irnokok, gazdasági és erdeszeti tisztekt nyugdíjazása iránt intézkedés nem levén, méltóztassék ezek nyugdíjképességét teljes fizetés mellett elvben kimondani s igazgatótanácsunkat a részletes nyugdíjszabályzat elkészítésére fölhatalmazni.

A főnnebbiekhez képest méltóztassék intézkedni, hogy a titkári állásra pályázó 16 egyén közül — Lichtenegger Victor visszalépven, — egy alkalmas egyén általános szótöbbséggel megválasztassék.

Bátrak vagyunk e tekintetben, nehogy a szavazatok túlságos megoszlása által a választás szerfelett sok időt vegyen igénybe, javaslatba hozni: méltóztassék egy candidáló bizottságot kiküldeni.

3) A harmadik változást is a halál gyászese okozta, a mennyiben főt. Kardos Ignác székese gyházi kanonok és igazgatótanácsos, ki tanácsunknak egyik tevékeny tagja volt, az urban elhunyt. Ugy ezen elhalilozás okozta üresedés folytán, mint a főnálló szabályok értelmében az igazgatótanács választás utján kiegészítendő lesz, és pedig oly módon, hogy miután a megelőző két év alatt a tagok egyharmada, vagyis gyűlési megállapodás szerint három egyházi és öt világi tanácsos évenként, és így két év alatt kétharmada kilépett, most az utolsó egyharmad, vagyis hasonló megállapodás szerint két egyházi és hat világi tanácsos kilépése fog következni s a kilépők helyett két egyházi s Kardos Ignác elhalilozása folytán egy harmadik egyházi tanácsosra, a világiak közül pedig összesen hat világi tanácsosra történjék szavazás. E szerint kilépnek az egyháziakból: Barts Ferencz, Gergely Ignác, a világiakból: Páll Sándor, Dr. Groisz Gusztáv, Gál Lajos, br. Szentkereszti György, Benel János, K. Biasini Domokos; kik azonban a szabályok szerint újra választhatók.

Továbbá, minthogy a tiszteletbeli előadó Dr. Farkas Lajos, és a tiszteletbeli titkár Dr. Szamosi János 1882. évben választottak meg és így a három év eltelt, szabályaink értelmében ezen állásokat illetőleg is három évi időtartamra a választás megejtendő lesz.

Ugy a középiskolai mint az uradalmi ügyek tekintetében fölmerült s megoldást igénylő fontos kérdések szükségessé tették, hogy a rendes gyűlések kivül, melyek néhány ízben folytatólagos tárgyalással voltak összekötve, több rendkívüli gyűlést is tartunk. A rendes gyűlések száma 12, a rendkívülieké 9 volt, melyekben elintéztetett összesen 1037, ülésen kivül ellátott 1033, és így a múlt Statusgyűlés óta elintéztetést nyert összesen 2070 ügydarab. Valamint a megelőző évi, ugy a múlt évben tartott Statusgyűlés jegyzőkönyvét is kinyomtatott és a tagoknak megküldöttük.

Az igazgatótanácsi irodai teendőket a lefolyt évben az előadó, az év kétharmadában a rendes titkár, az utolsó évharmadban pedig — mint főlebb szerencsénk volt jelezni — a tiszteletbeli titkár, három irnok és egy irodaszolga végezte. Azonban tekintettel arra, hogy az ügyek fejlődésével a munka is évről-évre szaporodik s ugy a külső hatóságokkal, mint a kebl-i hivatali közegekkel való érintkezést és ügykezelést kellő gyorsasággal és pontossággal kell eszközölnünk: hivatalos kötelességünknek tartjuk azon kérséssel járulni a mélyen tisztelt Statusgyűlés elé, méltóztassék igazgatótanácsunkat fölnatalmazni, hogy az irnokok közül azokat, kik még a kir. főkörmányszék mellett főnnállott kath. commissió idejéből rendelettek at, előbb az ideigl. kath. bizottsághoz, azután pedig igazgatótanácsunkhoz, s kik a huzamos munkában már kifáradva hajlott koruknál fogva is nehezebben képesek az irnoki teendőket végezni, de ezek közül legalább egyet mindenesetre, nyugdíjazhassunk s helyette ifjabb irnoki erőt alkalmazhassunk.

Végül tekintettel a múlt Statusgyűlésben fölmerült vitára s követve a jegyzőkönyv 6 ik pontja alatt adott utasítást, ide iktatjuk az igazgatótanács által 1874. óta követett ügyrendtartást.

* * *

Az erd. r. k egyházmegyei Igazgatótanácsnak ügyrend-tartása.

1. §. Minden az 1873-ik Statusgyűlés által adott utasítás 7—10. §§ ban részletesen felemlített ügyek ülésileg intézendők el; az ezen ügyek előkészítésére vonatkozó intézkedések, valamint az igazgatótanács határozatainak végrehajtása s az ezek körül fölmerülő hivatalos levelezések, kebl-i ügykezelés sat. folyó ügyeket alkotnak.

A folyó ügyeket az előadó az elnökkel egyetértőleg tanácson kivül intézi el.

2. §. Az igazgatótanács ülései: rendesek és rendkívüliek. A rendesek azok, melyek minden hónapban egyszer előre meghatározott napon, rendkívüliek, melyek különös fontosságu vagy halasztást nem szenvedő ügyek tárgyalása végett az előbbieken kivül tartanak.

Mindkét nemű ülésekre a tagok külön meghívandók Rendkívüli ülések alkalmával csakis a rendkívüli ülés összehívására alkalmat adott ügy tárgyalható és határozható el.

3. §. Minden tag köteles a szabályszerűleg kihirdetett ülésen megjelenni.

4. §. Az igazgatótanács ülései nem nyilvánosak, s minden tag az azokon tárgyalt ügyek körüli tanácskozás, szavazás és határozatokra nézve, mennyiben ezt a dolog természete megköveteli, titoktartásra van kötelezve.

5. §. Az ülést a választott elnök, ennek akadályoz-

tatása esetében a korelnök nyitja meg és zárja be. O határozata meg a napirendet, vezeti a tanácskozást és szavazást, kihirdeti a határozatot vagy a körülményekhez képest az ülést elnapolja.

6. §. Az ülésben az ügydarabok előadását az előadó vagy ennek akadályoztatása esetében a tiszteletbeli előadó, esetleg a titkár végzi.

Minden előadandó ügydarab előadási ivet kap, melynek baloldalán az ügydarab száma és lényeges tartalma, jobb oldalán az előadó határozati indítványa foglal helyet.

7. §. A tanácskozás az utolsó ülés jegyzőkönyvének hitelesítésével veszi kezdetét. Ezt követi a folyó ügyek (1. §.) elintézési módjának az ügyvezető jegyzőkönyv alapján (18 §.) rövid közlése és az ülési tárgyak előadása.

8. §. Az előadói vélemény meghallgatása után minden tagnak joga van a tárgyhoz szabadon hozzászólni, azon sorrendben, a mint erre az elnöknel jelentkezik.

9. §. A megvitatás után az elnök a tanácskozás eredményét meg egyszer röviden összefoglalván, a kérdést felteszi és szavazás alá bocsátja. A kérdés mindig ugy teendő fel, hogy arra egyszerű igennel vagy nemmel lehessen szavazni.

10. §. A szavazás személyi ügyekben titkosan történik, minden más ügy élő szóval történendő szavazás útján döntenek el.

11. §. Érvényes határozat hozatalára az elnökön kivül legalább hat tag jelenléte szükséges. A szavazatok általános többsége döntő; szavazatok egyenlősége esetében pedig azon vélemény lesz határozattá, melyhez az elnök csatlakozik.

12. §. Minden tagnak joga van az előadói véleménynyel szemben saját véleményét külön indítvány alakjában előterjeszteni s ezt azon esetre, ha el nem fogadjatnak, mint különvéleményt jegyzőkönyvre vétetni. Szavazás alá ilyenkor először az előadó indítványa bocsáttatik.

13. §. Minden tagnak joga van a tanácskozásba hozott ügyeken kivül, ezek letárgyalása után, önálló indítványokat akár előszóval, akár írásba foglalva előterjeszteni. (L. 2 §. harmadik bekezdés.)

14. §. Minden ülésről jegyzőkönyv vitetik, melybe az ülés napja, a jelenlevők nevei, és az ülésben tárgyalt ügyek oly módon iktattatnak be, hogy a jegyzőkönyv baloldala az ügyviteli számot, a tanácskozás kivonatos tartalmát esetleg különv émenyeket, jobboldala pedig a hozott határozatot tartalmazza.

15. §. A jegyzőkönyvet az elnök és titkár írják alá.

16. §. A jegyzőkönyv hitelesítése után az abban foglalt határozatokon utólagos változtatásnak helye nincs.

17. §. Az igazgatótanács érvényesen hozott határozatai azonnal végrehajthatók.

18. §. Az igazgatótanács saját ügyviteli jegyzőkönyvet tart, melybe a hozzá intézett ügydarabok folyó és irattári száma, a beadás napja, a beadvány lényeges tartalma, elintézésének ideje és módja iktatandók.

E mellett pontos betűrendes tárgymutató lajstrom (index) vezetendő.

Ezeken kivül van az elnöki jegyzőkönyv, melyet az elnök, az elnökileg elintéztett ügydarabokról visz.

19. §. A beadványokat az elnök, esetleg az előadó veszi be és bontja fel.

20. §. Az igazgatótanács kiadványait az igazgatótanács irodája végzi.

21. §. Minden kiadvány az elnök és titkár aláírásával láttatik el és hivatalos pecsér alatt megy ki.

22. §. Az elintéztések után az irományoknál maradó ügydarabok, fogalmazványok, az irattárba tétetnek. (25 §.)

23. §. Az irodát az elnök felügyelete alatt közvetlen

az előadó vezeti. Különösen ő készítteti és vizsgálja át a kiadványokat, öröködi az irodai személyzet eljárása felett.

24. §. Az előadó segítségére van a titkár. Ő végzi annak akadályoztatása esetében a 23. §-ban írt teendőket; teljesíti az igazgatótanács üléseiben a jegyzői teendőket; nyilvántartja az időszaki beadványokat.

Ha a rendes titkár betegség vagy más menthető ok folytán hivatalos működésében akadályozva van, helyét a tiszteletbeli titkár pótolja.

25. §. Az igazgatótanács iratai rendbentartás és megőrzésére az irattár szolgál, melynek felelős öre a titkár.

26. §. Az irattár rendezésénél az eddigi szokás szerint a beérkezett ügydarabok idősorozat szerinti folyószámokkal jelöltetvék és azok rendje szerint helyeztetnek el.

27. §. Az irattár áttekinthetése végett betűrendes tárgymutató tartatik, melybe minden iktató számmal már megjelölt beadvány vezérszavak szerint beirandó.

28. §. Az irattár hivatalos iratai magán személyeknek ki nem adhatók.

29. §. Az igazgatótanács irodájának hivatalos órája vasár és ünnepnapokat kivéve, d. e. 9—1. Az irodaszemélyekre nézve ennek meghosszabbítása az elnök hatáskörébe tartozik.

30. §. Az igazgatótanács a maga ügykezeléséről csak a közgyűlésnek felelős.

A bizottsági jelentés idevonatkozó részlete pedig így szól: Az igazgatótanács jelentésének I. pontját helyeslő tudomásvételre ajánljuk a következő észrevételekkel:

1. Pál Sándor alelnök lemondása körül az igazgatótanács eljárását helyeseljük és miután a megbízási idő a Statusgyűlés bekövetkeztekor amugy is lejár, — a lemondás el vagy el nem fogadása iránti határozat feleslegessé vált az alelnöki állomás mindenestre új választás utján levén betöltendő.

2. Ajánlatba hozzuk, hogy Filker Elek volt buzgó és munkás titkár elhunytá felett a Statusgyűlés is jegyzőkönyvi részvétét fejezze ki. Az igazgatótanács részéről a választásnál szem előtt tartandó feltételek és eljárási módok feletti vélemény adásra hivatott bizottság jelentésének a, b, c, d, pontját elfogadásra s a Statusgyűlés figyelmébe ajánljuk, miként az igazgatótanács részéről a titkári állomásra nézve kibocsátott pályázati hirdetmény rendén a minősítés tekintetében kikötött 40-éven alóli kor csakis azokkal szemben lenne alkalmazandó, kik ujjonnan lépnének a Status szolgálatába.

3. Az igazgatótanács ügyrendtartásának 1. §-e ekkép volna módosítandó: „1. §. Az igazgatótanács hatáskörébe tartozó ügyek részint ülésen kívül, részint ülésben láttanak el. Az ügyek előkészítésére vonatkozó intézkedések az igazgatótanács határozatának végrehajtása, az ezek körül felmerülő hivatalos levelezések és keblbi ügykezelés folyó ügyeket képeznek, — s az előadó által az elnökkel egyetértőleg ülésen kívül, — minden más érdemleges eldöntést igénylő ügy ülésben intéztetik el.

Az 5. §. 1. pontja ekkép volna módosítandó: „Az üléseken az elnök, akadályoztatása esetén az alelnök, illetőleg az igazgatótanács legidősebb tagja elnököl. A 6. §-ban e szavak: „ügyviteli jegyzőkönyv“ helyett iktatókönyv teendő. Ugyan e § utolsó kikezdése törlendő volna. A 26. §. ekkép volna módosítandó: „Az irattárba beérkezett ügydarabok az iktató számok sorrendje szerint helyeztetnek el.“ A 27. §. mint felesleges kihagyandó,

ekkép a 28. §. lesz 27, s a 29. §. lesz 28, és a 30. §. lesz 29. §. azon módosítással, hogy közgyűlés szó helyett „Statusgyűlés“ teendő.

E pontra vonatkozólag a vitát bevezeti:

— **Gál János**, ki mielőtt a gyűlés ezen pontjának érdemleges tárgyalásába bocsátkoznék, szükségesnek látja egy régi és mind több érdeklődést fölkeltő ügynek, illetve kérdésnek végeldöntését legalább elvben; — s ez nem más, mint azon igen fontos kérdés, hogy az igazgatótanács, távol a püspöki székhelytől, ezután is Kolozsvárt székeljen-e, vagy már eléggé indokolttá vált azon óhajtatás, hogy a sok anomália megszüntetése végett ezen adminisztratív közeg az ő természetes fejelede valahára egyesítettessék, áthelyeztetvén az igazgatótanács Kolozsvárról Károlyfehérvárra? Szólok hivatkozva lapunk 38. számában megjelent idevágó cikkekre is, azon nézetnek ad kifejezést, és a jól rendezett indokoknak egész apparátusával mutatja ki, hogy itt van már az ideje, hogy ezen utóbb érintett közóhaj valahára teljesedésbe menjen és indítványozza, hogy mondja ki a Statusgyűlés: **miseriunt az igazgatótanács székhelye ezután Ká-Fehérvár leend.** Ez indítvány elfogadásával megszűnnék annak szüksége is, hogy a szükségesből beállított alelnöki állás permanenssé váljék.

— **Ugron Gábor** az indítványt határozottan nem osztja és pedig azért, mert a) ez szervezeti szabályváltoztatást vonna magával; mi pedig nem ohajtható, mert csak alkalom szolgáltató a kormánynak újra ügyeinkbe avatkozni; b) mert bárha az iskolai ügyek ellenőrzése év egy Fehérvárt, mint Kolozsvárt egyaránt eszközölhető, de nem áll ez a jószágkezelés ellenőrzésére nézve, ezeknek majdnem mindenike Kolozsvár környékén fekvő; c) az erdélyi katolicizmusnak ugy, mint a közművelésnek lüktető ere, gyűpontja Erdély fővárosa Kolozsvár. A protestans felekezetek felfogják ezt, itt törekednek tevékenységüket kifejezni, és tekintélyt vívni ki maguk számára. Mi szétszórta vagyunk, nincs egy összekötő kapocs, melynek szála egy tekintélyes helyen furnak össze; d) a mai viszonyok szerint elmondhatni, hogy Erdélyben ma csak egy méltóság van és ez az erdélyi r. k. püspök, kit, mint ilyent, szintén Erdély legtekintélyesebb városa a legnagyobb örömmel üdvözlőne kebelében. Nem azt akarja ezek alapján indítványozni, hogy a püspök tegye át székhelyét Kolozsvárra, hanem csak mint ellenérveket, hozta fel a tett indítvánnyal szemben. Kéri tehát az indítványt elejteni s fölötte napirendre térni. (Hogy mennyit nyomnak a latban e látszólag oly csillogó érvek, melyekben több a szónoiki figura; mint a realitás, nem késünk kimutatni egy más alkalommal. — Szerk.)

— **Gál János** nem csodálkozik az indítványa ellen észlelt rezensuson, mert hiszen ő maga is, számolva a körülményekkel, nem azon szándékkal és reménnyel tette indítványát, hogy az most mindjárt tényleg ketestül is vittessék, hanem csak hogy az legalább elvben határozatilag kimondassék. Ugron Gábort pedig, ki egész hévvel támadta meg indítványát, szóló figyelmezteti, — hogy, nem tudja, ha ő, mint öreg ember azt megéri-e; de biztosan állítja, hogy megjön az az idő, hogy a most annyira megtámadott indítványt ő maga fogja itt a Sta-

rusgyűlés színe előtt megtenni. Ez iránti nézetének erősebb kifejtésétől eltiltja a . . . discretio.

— A gyűlés az indítvány fölött napirendre tér. A bizottsági jelentés 1. pontja tudásul vétetik. A második pontnak azon javaslata, hogy Filker Elek elhunyt felett a Statusgyűlés jegyzőkönyvének részvétét fejezze ki, — elfogadjatik. — A titkári állás feltöltésére vonatkozó pontnál a következő vita fejlődik:

— **Pócsa József** főispán, tekintettel arra, hogy az előadó teendői újabb időben, főleg a gazdaság körébe vágó ügyekkel oly nagyon megszorodtak, indítványozza, hogy a titkári állás eltöröltetvén, helyébe egy **gazdasági előadói** állás szerveztessék.

— **Br. Szentkereszt Gy.** nem pártolhatja az indítványt, mert titkára mindig szükség lesz; azt azonban, hogy, ha szükséges, egy második előadói állás is szerveztessék, nem ellenzi.

— **Ugron Gábor** az indítványt elfogadja és pártolja, mert arra, hogy ügyeink azon részének kezelésére, melyek szakértelmet kívánnak, szakértő férfiú választás-sék, csakugyan szükség van; egy ember nem lehet minden irányban szakértő; ezen indítványt még indokolja a munkafelosztás elve is, kéri azt határozattá emelni.

— **Lukács Béla** úgy véli, hogy miután a tett indítványnak el, vagy el nem fogadása nagyban függ más, főleg a Státus jóságainak jövő kezelésére vonatkozó megállapodásoktól, indítványozza, hogy a kérdés eldöntése függesztessék fel azon időre, midőn a jelzett ügyek fölött már határozott a gyűlés.

— **Püspök-elnök** ur ő nemlga kérdi, ha a titkári állás eltöröltetik, — ki fogja akkor annak teendőit végezni?

— **Ugron Gábor**, ha a kérdés eldöntése most függesztetik, úgy nem kíván a föltett kérdésre most felelni, mert erre nézve véleményes nézeteit majd akkor fogja kifejteni, ha érdemleges tárgyalás alá kerül az ügy.

— **Gál János** szintén azt kívánja, hogy az összes választásokra vonatkozó része a jelentésnek most a tárgyalástól elvonassék és a leendő elvi és szervezeti megállapodások után tárgyalassék.

— A gyűlés ezen indítványt határozattá emeli és a választások fölötti határozatát felfüggeszti.

A bizottsági jelentés 3-ik pontjánál

— **Dr. Mohay Sándor** rövid, velős szavakban indokolja, a bizottsági vélemény és változtatási javaslatokat az ügyrendtartás 1-ső §-ra vonatkozólag.

— **Pócsa József** elfogadja a bizottság javaslatát, csak azt óhajtja, hogy az ülésen kívül ellátott ügyek is utólagosan legalább bejelentessenek a tanácsi ülésen.

— **Dr. Farkas Lajos** az évi jelentés szövegének védelmére kel, kifejtvén, hogy az oly veszélyes természetű strict definitióktól az igazgatótanács készakarva tartózkodott. Előadja ezen javaslat genesisét. A mult Statusgyűlés az igazg. tanácsot ügyrendtartásának betervezésére utasította. Ez az utasításnak megfelelő ügyrendtartásának összeállításánál autonomikus alapot keresett a melyre azt fektesse és meg is találta azt az 1873 iki „Utasításban“-ban, melynek 7—19. §§ aiban elősorolat-

nak mindazon ügyek, melyek tanácsi ülésben intézendők el, amiből aztán önkényt következik, hogy az ott fel nem sorolt ügyek mind ülésen kivüli elintézés tárgyát képezik, melyekhez a §-ban megemlített részletek felvilágosításképen adtak.

— **Gecző János** csak némi stylaris javítást akar a tárgyalás alatt levő §-ban eszközöztetni, indítványozván, hogy a német „Sitzungnak“ megfelelő „ülés“ kifejezés helyett „tanács“ lenne használandó.

— **Dr. Barts Ferenc** nagyprépost a bizottsági javaslatra nézve megjegyzi, hogy a bizottságuk még élénk emlékében lévén azon ingerültségek, melyek épen az évi jelentés által alapul fölvetett 1873 iki „Utasítás“ megállapításánál a kedélyeket oly izgatottságba hozták vala, ezen ingerültségek kikerülése végett kívánta a bizottság a hivatolt §§-okat ezen ügyrendtartási javaslatból kihagyni.

— **Fábián Sándor** kanonok némi anomáliát láthat a szövegezésben, melyre a gyűlés figyelmét felhívja, azután hivatkozva azon határozatra, melynél fogva a titkári állás ügye függésben hagyatott, miután ezen javaslat a titkár teendőiről is rendelkezik, indítványozza, hogy ezen javaslat tárgyalása is felfüggesztessék.

— **Dr. Mohay Sándor** élénken védelmezi, a bizottsági javaslatot az évi jelentés szövegével szemben, a tárgyalás felfüggesztését pedig csak a titkarról szóló §§-ra kívánná szorítani.

— **Dr. Finály Henrik** úgy véli, hogy az egész véleményeltérés a körül forog, hogy mi érdemleges és mi folyó ügy? Véleménye szerint folyóügy tulajdonkép nem is létezik; mert minden önálló ügy, mint érdemleges, tanácsi ülésen szokott elintéztetni — s ennek csak egyszerű kiadása bizatik az elnökségre; ezen kiadás mondható csak folyó ügynek, mint az érdemleges intézkedés folyamánya, s arra csakugyan tanácsi ülés nem szükséges.

— **Biró Béla** följejtven azt, hogy miként szokott az igazg. tanács az ügyek elintézésénél eljárni csak megvilágítja előtte szóló tejegetését.

— **Lukács Béla** csatlakozik a bizottsági véleményhez; a titkára vonatkozó §§-ok fölötti tárgyalás felfüggesztését sem látja szükségesnek, mert hisz azon teendőket csak vinni kell valakinek, bármilyen nevé is legyen állásának; — ajálja végül a 11-ik §-t kibővíteni a következőleg: „mindazon tanácstagok, kik akár vagyoni, akár fegyelmi, akár rokonai viszonyoknál fogva érdekelve vannak nem vehetnek részt az illető üléseken.“

— **Ugron Gábor** az évi jelentés szövegét fogadja el; elég jó és világos az, a hiányok pótlására majd a practikus élet fog figyelmeztetni.

— A gyűlés az ügyet szavazásra kívánja bocsátani, mi megtörténvén a többség az évi jelentés szövegét fogadja el a Gecző-féle stylaris módosítással. — Nemkülönben elfogadjatik a 2—4. §§-ok változatlanul; a 11. §. a Lukács Béla féle megtoldással; 12—17. és 10—25. §§-k változatlanul; 26. §. a bizottsági módosítással; 27. §. mint fölösleges kimarad s így a következő §§-ok egy-egy helylyel elébb rukkolnak.

Tárgyalás vétetik az igazg. tanács évi jelentésének második pontja, mely így szól:

II. Egyházi ügyek.

1. A vallásalap segélyezése ügyében kedvező megállapodásra jutottunk a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ő nagyméltósága kiküldöttje, mélt. Boncz Ferencz ministeri tanácsos ural.

Az ügy érdemleges tárgyalása 1884. évi október hó 20-án tartott rendes gyűlésünkben Lönhárt Ferencz erdélyi püspök ur ő nagyméltósága elnöklété alatt folyt le, ki az ezen fontos ügy elintézése végett tartandó tárgyalást személyesen kívánván vezetni, e célból a ministeri tanácsos ural együtt Kolozsvárra a gyűlésre megjelenni méltóztatott.

A tárgyalás menetét és eredményét következő részletek tüntetik föl.

Elnöklő püspök ur ő nagyméltósága mindenek előtt előrebocsátotta, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának 1884. évi szept. hó 23. 423. sz. alatti értesítése szerint, melyet az igazgatótanácsunkkal előzetesen közölt, Boncz Ferencz ministeri tanácsos ur és az alapítványi kir. jogügyek igazgatója az erdélyi r. kath. vallás-alap segélyezése ügyében Gyulaférvarrá megérkezvén, együtt megbeszélték a papi dotatio és a kijavításra vagy újból építésre váró egyházi épületekre vonatkozólag előlegesen elkészített kimutatást, s bizonyos irányban némi megállapodásra is jutottak, melyeknek előterjesztésére ministeri biztos ur ő méltóságát fölkéri.

Boncz Ferencz ministeri tanácsos és kiküldött biztos ur első sorban felolvastván megbízó levelét, a segélyezés ügyében történt megállapodásokat előterjesztette, melyeket a gyűlés pontonként tárgyalta, azok feletti nézetét nyilvánította s észrevételeit megrette. Nevezetesen:

1. Felolvasta min. biztos azon kimutatást, mely szerint az abban foglalt 68. lelkészi állomás javadalmazásának 500 forintig való felemelésére **11,389 frt 50 kr.** kívánatik.

Ezen megállapodás tüzetes tárgyalás alá vétetvén, igazgatótanácsunk azon nézetét fejezte ki, miszerint óhajtanád lenne az, hogy az előleges megbeszélés szerint eme javadalom 600 frtra emeltnék föl; azonban a több oldalról kifejtett eszme-csere után elhatározottat, miszerint a javadalom 500 frtban állapittatik meg, s ministeri biztos ur fölkéretett, hogy a **11,389 frt 50 krnyi** állandó évi összegnek megadását miniszter ur ő nmlga előtt melegen ajánlatba hozni sziveskedjék.

2.) Előadja, hogy az erdélyi püspöki megye némely templomai és némely papi-lakok felépítése s kijavítása haszthatatlannak bizonyult, s ennél fogva e célra, jelesen pedig: a banf-hunyádi templomra 13,000 frt. a görgey-szt-imrei templomra 13,000 frt, a tölgyesi templomra 13,000 frt. a martonosi templomra 10,000 frt. összesen: 49,000 frt. a tekei papi lakra 3000 frt, a karácsonfalvi lakra 3000 frt, a pálfalvi papi lakra 3000 frt, összesen tehát: 58,000 frt. vétetett fel segélyül egyszersmindenkorra, a ministeri biztos ur fölkéretett, hogy ezt vallás- és közoktatásügyi minister ur ő nmlga előtt ajánlatba hozni sziveskedjék.

3.) Kiemelvén, hogy az évenként visszatérő egyházi építkezésekre és javításokra igen jelentékeny összeg — átlag mintegy 40—42 ezer frt — szükséges; s hogy a fenezeti-hiány miatt elhalasztott építkezések fokozatosan foganatosítandók lesznek, e célra évi 20—25 ezer frt állandó segély-összegnek folyósítása hozott javaslatba.

4.) Mintogy hét vesztegintézeti lelkészi állomás, u. m. Bodza, Csik-Gyimes, Felső- és Alsó-Tömös, Ojtoz vagy Soósmező, Tölgyes, Törösvár és a verestoronyi állomás rendezése és a lelkészi fizetések feljavítása ügyében az erdélyi püspöki hivatal által 1882. évi május 22-én 1222. sz. a. felterjesztés tétellett: ministeri biztos ur most fölkéretett, hogy ezen fölterjesztés kedvező elintézését legfelsőbb helyen kieszközölni kegyeskedjék.

5.) A 24 kincstári lelkészi állomás, u. m. Abrudbánya, Boicza, Csertés-Hondol, Nagygág, Offenbánya, Topánfalva, Verespatak, Zalathna, Vizakna, Govásdiá, Királybánya, Kudzsir, Sebeshely, Petroseny, Kolos, Deésakna, Parajd, Marosujvár, Kapnikbánya, Alsó-Kapnik, Oláh-Láposbánya, Oláh-Lápos, Rodna, Maros-Portus, gyengén vannak javadalmazva, ministeri biztos ur fölkéretett, hogy ezek jobb javadalmazását a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur figyelmébe ajánlani méltóztassék.

6.) A gyűlés folyamán még egy nevezetes ügy jött szónyegre. Szóba hozott ugyanis, hogy a kincstárnak a vallás-alap ellen mintegy 90,541 frt követelése van, s ezen követelést a ministeri számvevőség a vallás alap zárszámadásában mint terhelőséget évről-évre kiténteti. Ennél fogva ministeri biztos ur fölkéretett, miszerint ezen követelésnek is leírását, illetőleg elenyésztetését annál is inkább kieszközölni sziveskedjék, mivel ezen összegek régebbi előlegezés folytán s dotatio címzimen történtek, s a visszatérítés jogalapja nem is constatálható, s mivel ezen követelés elenyésztetése által a vallás-alap egy jelentékeny tehertől szabadul meg.

A min. biztos ur szíves volt megígérni, hogy mind ezen kérdésekben a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának előterjesztést fog tenni s maga részéről is az ügyet mindenestre támogatni fogja.

2. A vallás-alap kegyurasága alatt álló nagyszabedni rom. kath. lelkészi állomás György István cz. apát és esperes-plebános elhalálózásával jogilag és tényleg üresedésbe jövé, az ezen javadalomért folyamodó egyházi férfiak közül erdélyi püspök ur ő nmltósága f. év május 14-én 1622. sz. alatti átiratával három érdemes egyént méltóztatott kijelölni, kik közül igazgató-tanácsunk mint kegyur f. év május 20. án tartott rendes ülésében Ninger Ignác zalathnai plebánost titkos szavazással egyhangulag megválasztotta, erdélyi püspök ur ő nagyméltósága pedig őt a nevezett állomásra kinevezte.

A bizottsági vélemény idevonatkozó része ez: A jelentés *II. pontját* helyeslő tudomásvételre ajánljuk s indítványozzuk, miként a Statusgyűlés feliratban ujlag kérje fel vallás és közoktatási m. kir. Minister ur ő nagyméltóságát a vallásalap segélyezésének mielőbbi megvalósítására.

— **Ugron Gábor** hivatkozva a papi méltóságra, a melynek megfelelőleg élni 500 frtból mai napság csak-

nem lehetetlen, kívánta volna, hogy papi dotatio czimen legalább is 600 frt kéretett volna.

— **Gál János** ezt annál szükségesebbnek véli, mert ha 600 frtot kértünk volna, ugy legalább 500 frtot biztosan kapnánk.

— **Biró Béla** felvilágosításul megjegyzi, hogy az igazgatótanács maga is kitejezést adott a tárgyaláskor ezen órájának, de a ministeri tanácsos ur, hivatkozva megbízatására, nem volt hajlandó többet 500 forintnál ajállani.

— A gyűlés a jelentést tudomásul veszi.

T Á R C Z A.

O D E

HONORIBUS ILLUSTRISSIMI AC REVERENDISSIMI DOMINI

STEPHANI MAJER,

EL. EPISCOPI STAGNENSIS, SUMMI PONTIFICIS PRAELATI DOMESTICI, PRAEPOSITI S. STEPHANI DE CASTRO STRIGONIENSI, ABBATIS S. BENEDICTI PROPE STRIGONIUM, E. METR. STRIG. CANONICI ET ARCHIDIACONI CATHEDRALIS.

Em. Ac. R. D. card. principis primatis et A. Ep. Strigonensis in Spiritualibus vicarii, I. Ord. Leopoldi imp. Coronae item Ferreae III. Classis equitis SS. Theol. Doctoris collegiati etc. etc. Maecenatis de Juventute Patria et Patris litteris Longe Meritissimi, quum qua scriptor et literaturae Hungaricae insignis promotor annum 50. Strigoni jubilans ageret, A scholis piis nutritisibus d. d. die 20 sept. 1885.

Praeludium.

Haec longa sacro crevit in otio
Nutrita scriptis vita laboribus,
Et praeparavit jubilanti
Laetitiam Stephano fruendani.

Quam pluchrum est ditigo monstrari et dicier: Hic est.
[Persius Sat. I.]

Salus Aeterna Tibi Scriptori Jubilanti!

Fit longa scriptis vita laboribus,
Integra cui mens, Religio, fides
Et charitas complexa plebem
Conciliant decus aeviternum.

Aeterna libri nomina Tullii
Flacci, Platonis, Vergilii ferunt,
A saeculis nobis vetustis
Tradita, mente, animo colenda.

Bis quinque lustris in variis libris
Lectum, probatum Te colit Hungarus,
Morumque leges discit a Te,
Et fidei patriaeque amorem.

O quanta plebi lux fuit a tuis
Prognata scriptis! Quot iuvenes, senes
Hinc hauserant praecepta vitae,
Atque vias melioris aevi!

Hinc vivis horum pectore cordeque,
Altaque vives mente reconditus,

Qui Nestorem Te Jubilantem
Istrograna celebrant in urbe.

Et iam tuarum lumina cernere
Virtutum in alma poscit imagine,
Jam Jubilantem litterarum
Quisque videt meritis coruscum.

Hinc fida dicit nuncia temporum
„Hic Ille Majer, cui Mocsonok dedit
Aura frui — Coeli favore —
Aetherea rutiloque sole.

Quos nempe ad alias Matris ab ubere
Res praeparavit coelipotens Deus,
Illis viam sternit, suamque
Tendit opem teneris ab annis.

Sic educandus progredieris basim
Ad praeparandam rite scientiis,
Et crescis in spes litterarum
Istrograni Benedicti in aede.

Hic explicandae panditur optima
Et muniendae legibus indoli
Campus, basi iacta vocaris
Ecclesiae ad lucra sancta Mystes. 1836.

Imbutus omni namque scientia,
Incumbis omni pectore patriae
Linguam ad colendam, litterisque
In patriis nova lucra quaeris.

Nec defuerunt parva laboribus
Optata, zelo dignaque praemia
In litterato namque plena
Gloria, laus tua crevit orbe.

Testantur haec, quos edideras libros
Et scripta, volvit quae populus manu.
O quanta largo derivata
In populum hoc bona fonte manant!

Vix namque Te sors Istrogranum tulit,
Desit fideli quid populo vides,
Et mox regendae Te peritum
Adplicat urbs Budapest iuventae. 1850.

Quam larga messis fertur in omnibus,
Prognata curis atque laboribus!
Quam pulchra cunctis Te Magistro
Orta fuit facies palaestris!

Scriptoris hinc et gloria, laus ducis
Oras et urbes personat Hunniae,
Et pene fesso pro quiete
Kürth niveas Tibi pandit ulnas. 1857.

Huc Te tuorum prosequitur piis
Ex urbe votis turba sodalium,
Et post labores ter beatum
Cum grege Te cupit eruditos.

Per laeta qualis pascua dum gregem
Ducit sonorae personat aéra
Pastor redux cantu cicutae,
Ut saturas recreet capellas ;

Inter laborum preemia non tua
Duceam quietem dat Tibi charitas,
In Kürth Tibi procusa namque
Scripta novam peperere famam.

Sex iustra sedes Istrograni parant,
Altitque Sponsae Te aedibus invehunt,
Hic Ferreae mox Te Coronae
Crux decorat Leopoldi et Ordo.

Rex namque clarum promeritis novis
Regnoque scriptis usque perutilem
Abbatis ornat Praesulisque
Mox Equitis duplicis nitore.

His usque signis Praesulis ad latus
Fulges in alma Matre Vicarius,
Et Jubilans doctae cohortis
Atque sacrae trahis omne pectus.

Tanto labori detur honos suus !
Detur Viro laus, debita gloria !
Hac luce plena vibret ignes
Orbe super tua diva virtus.

His quisque cernat, quid labor inclyti
Quid scripta regno profuerint viri,
Hinc quisque noscat, quisque discat
Quid tulerint tua scripta genti.

Haec ergo, Scriptor, carpe laboribus
Demissa coelo debita praemia.
Bis quinque lustris evolutis
Gaudia sint Tibi Jubilanti !

Te, qui tot annis in populi decus
Et Matris almae lucaque patriae
Servavit, omni servet aevo
Incolumem, vegetum, beatum !

His nostra votis prosequitur cohors,
Et laude tollit Te super aethera,
Donec resumtis Jubilantem
Te veniet celebrare plectris.

Sic Nitriensis Te regio colit,
Te Mater in qua nutriti ubere,
Te litteris scriptisque clarum
Nostra cohors canet aviternum !

Jos. Budaváry,
e Scholis Piis.

A NAPI ESEMÉNYEK KÖRÉBÖL.

— **A Statusgyűlés** ez idei működését folyó hó 23-án d. e. 10 órakor befejezte. Szent öröm szállja meg keblünket, ha a lefolyt higgadt, eredményekben gazdag, szeretettől átlengett tanácskozásokra röviden visszapillantunk. Az a nemes hév a sérelmek elleni védelemben, az a benső meggyőződés szülte lelkesedés anyagi és szellemi ügyeink előmozdításában; az az általános érdeklődés közös szent ügyeink iránt, ama correct káth. elveken nyugvó nyilatkozatok, melyek az őskeresztény századokra emlékeztetnek: mindmegannyi bizonyítékai annak — hogy autonomikus életünk a legszebb gyümölcsökben kezdi érvényesíteni áldásos voltát, s hogy nincs messze az idő, midőn bérczes kis hazánk egy erőteljes kath. aciónak szinterévé az általános kath. közszellem valódi gyüpontjává leend. — Isten szent lelke lebegjen drága egyházmegyénknek ezen áldásdus kiváltsága s ennek renditetlen oszlopa: kegyelmes Főpásztor urunk fölött !

— **Választási eredmény.** A status tisztii állomása: a választás megejtetvén, alelnök lett: Br. Jósika Samu, titkár: Szentki. ályi Kálmán, t. előadó: dr. Farkas Lajos, t. titkár: dr. Szamosi János. Igazgatótanácsosok lettek: Barts Ferencz, Gergely Ignác és Gidófalvy Gergely, dr. Grois: Gusztáv, br. Szentkereszt György, Páll Sándor, Ugron Gábor, dr. Csiky Viktor, Novák Ferencz.

— **Nagy hü-hó.** A csikmegyei tanító-egyletnek aug. 19-én tartott gyűlésében Olajos Farkas gy. alfalvi felső népisk. tanító ismertette és bemutatta azen népisk. számoló taneszközt, mely a budapesti országos kiállításon a legjobbnak bizonyult (Abraiféle) s melyet a néptanítók lapja is nagy haladásnak jelez, — és ezen alkalommal az tünt ki, hogy a gergyó-ditrói k. tanítók annál sokkal czélszerűbb eszközt használnak, — mi a számtanítást náluk a legkönnyebb tantárgyak egyikévé tette. Az orosz számoló géppel össze sem lehet hasonlítani czélszerűség tekintetében. A tanítóegylet azonnal fel is kérte Józsa Sándor ditrói tanítót, hogy azon eszközt és használás módját egyik gyűlésen részletesen ismertesse. Sajnos, hogy ezen taneszköz az országos kiállításon nem látható.

Christóf Ferencz-féle
**szobapadozat-fény-
máz lak**

szagtalan és gyorsan szárad

Praktikus sajátosságánál fogva és egyszerű kezelésmódja miatt igen alkalmas a szobapadozatok befestésére és lakirozására. Mindenki maga kezelheti.

5-6.

Próbák és használási utasítást nyerni **Christoph Ferencz raktáraiban Berlinben és Prágában.**

Videli raktár: Gyulafehérvárt, Nagyszébenben és Kolozsvárt. Id. Misselbacher J. B.-nél.

Kiadja: Az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: Dr. TÓDOR JÓZSEF.
Szerkesztőtársak: Dr. CSERNI BÉLA, Dr. SZUCHY BÉLA, STRAUBERT ODÓN, Dr. VERESS FERENCZ.

Nyomatott a püsp. lyc. nyomda gyorsajtóján Gyulafehérvárt.